

Kutatási Szabályzat

A közlevéltárak és a nyilvános magánlevéltárak tevékenységével összefüggő szakmai követelményekről szóló 10/2002. (IV. 13.) NKÖM rendelet 44. § (4) bekezdésében, illetve a CIC 491. kán. 3. §-ban foglalt felhatalmazás alapján — figyelembe véve a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló, többször módosított 1995. évi LXVI. törvény [a továbbiakban: Levéltári törvény] 22–26. és 30–31. §-ban, a már hivatkozott 10/2002. (IV. 13.) NKÖM rendelet [a továbbiakban: Rendelet] 44–46. §-ban foglaltakat, valamint a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény [a továbbiakban: Adatvédelmi törvény], továbbá a CIC 487–488. kánonjainak rendelkezéseit — a Veszprémi Érseki és Főkáptalani Levéltár [a továbbiakban: Levéltár] igazgatója a Levéltár Kutatási Szabályzatát [a továbbiakban: Szabályzat] az alábbiak szerint fogalmazza meg:

I. Általános rendelkezések

1. A Szabályzat célja és hatálya

1.1. A Szabályzat célja, hogy a hatályban lévő jogszabályokkal összhangban szabályozza a Levéltár őrizetében lévő iratokhoz való hozzáférést, s ezáltal lehetőséget biztosítson mindenki számára a – nemzeti, helyi, egyházi, családi és személyes – múlt feltárására, megismerésére.

1.2. A Szabályzat hatálya kiterjed minden, a Levéltár őrizetében lévő anyagban történő kutatási szándékát kutatási kérelem benyújtásával bejelentő természetes személyre.

II. Kutatási jogosultság

2. Kutatási jogosultság és megszerzése

2.1. A Levéltári törvény 22. § (1) bekezdése értelmében a kutatni kívánt téma megjelölését tartalmazó kérelem benyújtását követően bármely természetes személy ingyenesen folytathat levéltári kutatásokat.

2.2. A kutatási kérelmet a Levéltár által rendszeresített formanyomtatvány kitöltésével kell benyújtani. A kérelemnek tartalmaznia kell

- a) a kutatni kívánt téma megjelölését;
- b) a kutatni kívánt időszak határait;
- c) a kutatás célját.

2.3. A kutatási kérelem kitölthető személyesen a Levéltár kutatószolgálatán (8200, Veszprém, Vár utca 16.),

2.4. A kutatni kívánt téma változása esetén új kutatási kérelmet kell leadni. Az egy időben leadható kutatási kérelmek száma nincs korlátozva, ugyanakkor a megfogalmazott kutatási célok és előzetes ütemtervek ismeretében a Levéltár kérheti a kutatási kérelmek egyeztetését a kutatótól.

2.5. A kutatási kérelem benyújtásával párhuzamosan a Levéltár a Levéltári törvény 22. § (3) és (4) bekezdése értelmében nyilvántartásba veszi és kezeli a kérelmező személyazonosító adatait és lakcímét. Az adatok valódiságát a kérelmezőnek megfelelő dokumentumok bemutatásával kell igazolnia. A látogatói jegy kiadásához szükséges személyazonosító adatok:

- a) név (születési név is)
- b) anyja neve
- c) születési hely, idő
- d) állampolgárság

- e) személyazonosság igazolására szolgáló okmány típusa és száma (személyi igazolvány, útlevél, új típusú jogosítvány)
- f) állandó lakcím

2.6. A Levéltár statisztika készítése céljából további adatokat is kér a látogatói jegyet kérelmezőtől, azonban ezek megadása nem feltétele a látogatói jegy kiadásának:

- a) munkaerőpiaci besorolás (diák, aktív dolgozó, munkanélküli, nyugdíjas)
- b) foglalkozás (diákoknál iskolatípus vagy/és szak)
- c) munkahely (diákoknál iskola) megnevezése

2.7. A Levéltár a gördülékenyebb kapcsolattartás végett egyéb elérhetőségi adatokat is kér a látogatói jegyet kérelmezőtől, azonban ezek megadása nem feltétele a látogatói jegy kiadásának:

- a) telefonszám (lehetőleg mobiltelefon);
- b) e-mail-cím;
- c) a kutatás előzetes ütemterve.

2.8. A Levéltár a kérelem benyújtását és a 2.5. pontban meghatározott személyazonosító adatok nyilvántartásba vételét követően látogatói jegyet állít ki a kérelmező részére. A Levéltár által kibocsátott látogatói jegy visszavonásig érvényes.

2.9. A kérelmező a látogatói jegy átvételekor aláírásával nyilatkozik a kutatásra vonatkozó, bevezetőben említett jogszabályok, valamint a Levéltár kutatásra vonatkozó belső szabályzatainak ismeretéről, megadott személyazonosító adatainak valóságáról. Az említett jogszabályok és szabályzatok hatályos szövege a kutatóteremben és a Levéltár honlapján is megtalálható.

2.10. A Levéltárban kutatást folytatni kizárólag a Levéltár által kiállított érvényes látogatói jegy birtokában lehet.

3. A látogatói jegy kiállításának megtagadása és a már kiadott látogatói jegy visszavonása

3.1. A Levéltár megtagadja a látogatói jegy kiadását, vagy visszavonja a már kiadott látogatói jegyet, amennyiben

- a) a kérelmező felszólításra sem adja meg a jelen Szabályzat 2.2. és 2.5. pontjában foglalt adatokat, vagy nem nyilatkozik jelen Szabályzat 2.9. pontja szerint a kutatás feltételeinek megismeréséről;
- b) a kérelmező a jelen Szabályzat 2.2. vagy 2.5. pontjában foglalt adatok közlésekor valótlán adatok megadásával megkísérli félrevezetni a Levéltárt;
- c) a kutató a kutatás során, vagy a kutatás szüneteiben a Levéltár épületében tartózkodva megsérti a jelen Szabályzat 2.9. pontjában hivatkozott jogszabályok és szabályzatok rendelkezéseit.

3.2. Figyelembe véve a Levéltár által őrzött anyag egyedi és pótolhatatlan jellegét, a 3.1. pont c) pontjában foglaltakat nem csupán a jogszabályok és szabályzatok tényleges megsértése esetén kell megvalósultnak tekinteni (pl. levéltári anyagban történő károkozás esetén, stb). A megsértésre irányuló nyilvánvaló szándék önmagában kimeríti a c) pontban foglaltakat (pl. előkészület a levéltári anyag szándékos megrongálására; gondatlanság esetén a veszélyeztető körülmények elhárítását célzó felszólítás figyelmen kívül hagyása, stb.).

3.3. A látogatói jegy kiállításának megtagadásáról, valamint a látogatói jegy visszavonásáról a Levéltár igazgatója dönt. Döntéséről írásban köteles tájékoztatni az érintettet, valamint a Levéltárat fenntartó Veszprémi Főegyházmegye [továbbiakban: Fenntartó] érsekét.

3.4. A mennyiben a látogatói jegy visszavonására 3.1. pont c) pontja értelmében kerül sor, a kutatószolgálat munkatársai kötelesek jegyzőkönyvet felvenni az esetről, amelyben fel kell tüntetni

- a) az érintett kutató nevét;
- b) a jegyzőkönyvezés dátumát;
- c) az esemény leírását (szükséges esetén fényképekkel is dokumentálva a károkozást);
- d) az esemény megtörténtének időpontját;
- e) a jegyzőkönyvvezető levéltári (kutatószolgálati) munkatárs nevét és aláírását;
- f) két tanú nevét, személyazonosításra alkalmas adatait, aláírását.

A jegyzőkönyv felvétele során lehetőséget kell biztosítani az érintett kutatónak arra, hogy a jegyzőkönyvben foglaltakhoz észrevételt fűzzön.

3.4. A levéltár-igazgató döntésével kapcsolatban az érintett a Fenntartóhoz fordulhat jogorvoslatért. A döntés felülvizsgálatát a Fenntartó által kijelölt személynek az érintettek meghallgatásával, jegyzőkönyv felvétele mellett tizenöt munkanapon belül kell megtennie. A felülvizsgálat eredményéről a Fenntartó a feleket írásban értesíti.

3.5. A látogatói jegy kiadásának a 3.1. a) pontban foglaltak miatt történő megtagadása esetén, amennyiben a kérelmet benyújtó a feltételeknek eleget tesz, a Levéltár a látogatói jegyet köteles kiadni a kérelmező részére.

3.6. Amennyiben a kutató a kutatásra kiadott levéltári anyag rendjét vélelmezhetően nem szándékosan bontotta meg vagy/és fizikai épségét vélelmezhetően nem szándékosan károsította meg, a kutatószolgálat munkatársa a károkozás észlelésekor, legkésőbb az iratanyag visszavételekor történő ellenőrzéskor felszólítja a kutatót a kár megszüntetése. Ez történhet

- a) a levéltári anyag rendjének kutató általi helyreállításával;
- b) a levéltári anyag rendjének a Levéltár általi helyreállításával;
- c) a levéltári anyag szakember által történő restaurálásával.

A károkozás megszüntetésének módját a károkozás nagyságrendjének figyelembevételével a Levéltár igazgatója határozza meg. A b) és c) pontban foglaltak esetén a károkozás megszüntetéséhez kapcsolódó minden költség az érintett kutatót terheli. Örjegy leadására, s levéltári anyag újbóli kiadására a kutató részére kizárólag a kár megszüntetését és a felmerülő költségek megtérítését követően kerülhet sor. Az érintett kutatónak lehetősége van ugyanakkor arra, hogy kérje a felmerülő költségek Levéltár általi előzetes becslését, s amennyiben a becsült összeget a Levéltár részére befizeti, megkezdett kutatását folytathatja. Ez esetben azonban sem a Levéltárnak, sem az érintett kutatónak anyagi követelése nem lehet a másik fél felé a kár megszüntetését követően, a valós költségek ismeretében. Amennyiben a kutató a kár okozását a felszólítás ellenére sem hagyja abba vagy/és az okozott kár helyreállítását megtagadja a 3.7. pontban meghatározottak szerint kell eljárni.

3.7. Amennyiben a látogatói jegy visszavonására a kutatásra kiadott levéltári anyag rendjének szándékos megbontása miatt került sor, a látogatói jegy újbóli kiadásának feltétele a levéltári anyag rendjének helyreállítása. A levéltári anyag rendjének szándékos megbontása esetében kizárólag a Levéltár jogosult a rend helyreállítására, amelynek minden költségét az érintett kutató köteles fedezni. Ilyen esetben a látogatói jegy visszavonása és újbóli kiállítása között minimum 30, maximum 180 napnak kell eltelnie. A visszaadás napját a Levéltár igazgatója határozza meg a károkozás súlyosságának figyelembe vételével, s arról írásban értesíti az érintett kutatót. Amennyiben a kutató a helyreállítás költségeit nem téríti meg, részére látogatói jegy nem adható ki, s a Levéltár mérlegeli polgári peres eljárást lehetőségét.

3.8. Amennyiben a látogatói jegy visszavonására a kutatásra kiadott levéltári anyag fizikai épségének szándékos megkárosítása miatt került sor, a Levéltár hivatalból rendőrségi eljárást kezdeményez. Ilyen esetben a látogatói jegy újbóli kiadására a rendőrségi eljárás befejezését

és az okozott kár megtérítését követően kerülhet sor, a látogatói jegy visszavonását követő minimum 180 nap elteltével. A visszaadás napját a Levéltár igazgatója határozza meg a károkozás súlyosságának figyelembe vételével, s arról írásban értesíti az érintett kutatót. Amennyiben a kutató a helyreállítás költségeit nem téríti meg, részére látogatói jegy nem adható ki.

3.9. A 3.8. pontban meghatározott esetben a Levéltár igazgatója a rendőrségi eljárás befejeztével annak eredményéről írásban tájékoztathatja az ország levéltárait.

3.10. Amennyiben a levéltári anyag fizikai épsége a károkozás következtében visszafordíthatatlanul károsult, vagy a levéltári anyag megsemmisült, az érintett kutató köteles a levéltári anyag eszmei értékét megtéríteni a Levéltár részére. Az adott levéltári anyag eszmei értékét a Levéltár igazgatója által felkért három tagú szakmai bizottság határozza meg a hazai irataukciókon kialakult piaci árak figyelembe vételével. A szakmai bizottság legalább egyik tagjának önkormányzati levéltárban dolgozó szakembernek kell lennie. A szakmai bizottság felmerülő költségei a kárt okozó kutatót terhelik.

3.11. Amennyiben a látogatói jegy visszavonására egyéb, a kutatásra vonatkozó szabályok megsértése miatt került sor, a látogatói jegy újbóli kiadásának feltétele a szabályszegő magatartás beszüntetése, az esetlegesen okozott kár megtérítése. A szabályszegés súlyosságát mérlegelve a Levéltár igazgatója a látogatói jegy visszavonása és újbóli kiadása között maximum 45 nap határidőt szabhat meg, amelyről írásban értesíti az érintett kutatót.

III. Kutatási korlátozások

4. A Levéltári törvény értelmében fennálló kutatási korlátozások

4.1. A Levéltári törvény 22. § (1) bekezdésében foglaltak értelmében a Levéltárban őrzött, 1990. május 1-jét követően keletkezett köziratnak tekinthető dokumentumok a keletkezés naptári évétől számított harminc éven túl kutathatók.

4.2. Az 1950 után keletkezett egyéb iratok csak egyéni elbírálás alapján kutathatók. Az elbírálás elsődleges szempontja a levéltárat létrehozó Fenntartó érdeke. Ilyen esetben a kutatás akkor engedélyezhető, ha a kutató csatolja egy, a tudományos kutatást rendeltetésszerűen végző, közfeladatot ellátó szervnek — a kutató részletes kutatási terve alapján kiállított — támogató állásfoglalását. A levéltár-igazgató ez alapján javasolhatja Fenntartónak vagy elvetheti a kutatás engedélyezését.

4.3. A Levéltári törvény 24. § (1) bekezdésében foglaltak értelmében, ha törvény másként nem rendelkezik, a személyes adatot tartalmazó levéltári anyag az érintett halálozási évét követő harminc év után válik bárki számára kutathatóvá. A védelmi idő, ha a halálozás éve nem ismert, az érintett születéstől számított kilencven év, ha pedig a születés és a halálozás időpontja sem ismert, a levéltári anyag keletkezésétől számított hatvan év. A védelmi idő lejártá előtt is kutatható a levéltári anyag, amennyiben

1. a kutatás — a kérelmező költségére — anonimizált másolattal is megvalósítható;
2. a kutatáshoz az érintett, illetőleg annak halálát követően bármely örököse vagy hozzátartozója a kutató kérésére írásban hozzájárult a kutatás célja szerinti felhasználás elfogadásáról, valamint a személyes adatokat tartalmazó iratok másolhatóságáról;
3. a kutatásra tudományos célból van szükség és a 4.1. és a 4.4. pontokban meghatározott feltételek teljesülnek — a 4.(3) és (4) bekezdésben meghatározott követelményeknek eleget tesz.

4.4. A Levéltár a 4.3. c) pontban foglalt tudományos célú kutatást abban az esetben engedélyezi, ha a kutató

1. csatolja egy tudományos kutatást rendeltetésszerűen végző, közfeladatot ellátó szervnek — a kutató részletes kutatási terve alapján megadott — támogató állásfoglalását.

- A kutató a Levéltár kutatószolgálatán köteles bemutatni részletes kutatási tervét, amely alapján a támogató állásfoglalást megkapta és
2. írásos nyilatkozatban vállalja, hogy a megismert és kigyűjtött személyes adatokat az Adatvédelmi törvény 32. §-ában meghatározott módon kezeli és használja fel, továbbá az írásos nyilatkozatban megjelöli az adatkezelés helyét.
- 4.5. A Levéltári törvény 25. § (2) b) pontjában foglaltak értelmében a Levéltár nem engedélyezi a kutatást abban a köziratnak nem minősülő levéltári anyagban, amely az átadó szerv vagy természetes személy által meghatározott feltételek alapján még nem kutatható.

5. További kutatási korlátozások

5.1. A Levéltári törvény 30. § (2) c) pontja és a CIC 491. kán. 3. §-a értelmében bizonyos sajátos irategyüttesek esetében a 4.3. pontban idézettől eltérő védelmi időt határozhat meg.

5.2. Nem kutathatók:

1. keletkezési évét követő 100 évig a szentszéki ügyek, a peres iratok, a házasság nullitását kimondó iratok;
2. keletkezésük évét követően 70 évig a világiak és a papság személyi ügyei a sematizmusokban vagy más forrásokban is nyilvánosságra hozott adatok kivételével;
3. a kutatási engedélyt kiadó egyházi hatóság által bevezetett más korlátozás hatálya alá eső iratok, (így pl. az 1950 után keletkezett nem köziratnak minősülő iratok).

IV. Záró rendelkezések

6. A Levéltár Kutatótermi Szabályzata

A Levéltár a levéltári anyag kutatótermi használatának módját, valamint az igénybe vehető szolgáltatások körét a Rendelet 46. §-ában foglalt felhatalmazás alapján elkészített Kutatótermi Szabályzatában határozza meg. A Kutatótermi Szabályzat jelen Kutatási Szabályzat 1. számú melléklete.

7. Mellékletek

Jelen Szabályzat mellékletét képezi

1. Kutatótermi Szabályzat

8. Hatályba lépés

8.1. A Szabályzat a Rendelet 44. § (4) bekezdése értelmében a Veszprémi Főegyházmegye érsekének jóváhagyásával válik érvényessé. Hatályba lép a jóváhagyását követő napon..

Veszprém, 2014. november 1.

Dr. Karlinszky Balázs
igazgató

Jelen Kutatási Szabályzat tartalmával egyetértek és alkalmazását 2014. november 1-től elrendelem!

Veszprém, 2014. november 1.

Dr. Márfi Gyula
veszprémi érsek